

Total No. of Questions - 16

Total No. of Printed Pages - 4

Regd.
No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Part - II
SANSKRIT, Paper - II
(Second Language)

Time : 3 Hours**Max. Marks : 100***Note :*

- 1) *All questions should be attempted.*
- 2) *Question Nos. 1, 2, 3, 4 and 14 should be answered in the medium of instructions of the candidate.*
- 3) *The remaining questions should be answered in Sanskrit (Devnagari Script) only.*
- 4) *The bits of a question should be attempted together.*

1. प्रतिपदार्थं तात्पर्यं च लिखत ।

1 x 8 = 8

उमा वधूर्भवान् दाता याचितार इमे वयम् ।

वरः शम्भुरलं ह्येष त्वत्कुलोद्भूतये विधिः ॥

अथवा

अप्रियं न हि भाषेत न विरुध्येत केनचित् ।

कार्यसिद्धिं समीहेत कार्यभ्रंशो हि मूर्खता ॥

2. धौम्योपदेशं विशदयत ।

1 x 8 = 8

अथवा

राष्ट्रहिताय पन्नाकृत स्वपुत्रत्यागमधि कृत्य लिखत ।

3. उपमन्योः गुरुभक्तिं विशदयत ।

1 x 8 = 8

अथवा

कथं कालीमाता रामलिङ्गं अनुगृहीतवती ।

4. कर्णभारं इति पाठस्य सारांशं लिखत ।

1 x 8 = 8

अथवा

रघुकौत्सयोः सम्भाषणं लिखत ।

5. द्वौ संसर्गं व्याख्यात ।

2 x 3 = 6

a) अशोच्या हि पितुः कन्या सद्भर्तृप्रतिपादिता ।

b) प्रियादपि हितं वदेत् ।

c) चिन्ता हि कार्यप्रतिबन्ध हेतुः ।

d) प्रेम्णा च मातृवन्नित्यं तस्य सेवां चकार सा ।

6. द्वौ संसर्गं व्याख्यात ।

2 x 3 = 6

a) तौ देवभिषजौ त्वां चक्षुष्मन्तं कर्तारौ ।

b) किं तद्वैराग्य कारणम् ।

c) अहमस्मि हतभाग्यः ।

d) क्षाम्यति हि पुत्रमपराद्धं जननी ।

7. द्वौ समाधत्त ।

2 x 2 = 4

a) हरबन्धुः कः ?

b) विष्णुं के तुष्टुवुः ?

c) साधूनां स्वभावः कीदृशः भवति ?

d) वीरबलः कं हन्तुमागतः ?

8. द्वौ समाधत्त ।

2 x 2 = 4

- उपमन्योः गुरुः कः?
- किंभृत्यः कः?
- 'हस्तिपकः एव राजा भवतु' इति कोनोक्तम्?
- कः विदूषकचक्रवर्ती?

9. समग्रं पठित्वा समाधत्त ।

5 x 1 = 5

चण्डरवो नाम शृगालः वने वसति स्म । सः आहारमन्विष्यन् नगरम् आगतवान् । तं दृष्ट्वा अनेके शुनकाः भषन्तः समीपम् आगतवन्तः । चण्डरवः भीत्या धावन् राजगृहं प्रविष्टवान् । तत्र नीलरसेन पूर्णं महाकुम्भम् आसीत् । चण्डरवः तस्मिन् कुम्भे पतितवान् ।

प्रश्ना :

- चण्डरवः कुत्र वसति स्म?
- सः नगरं किमर्थं आगतवान्?
- चण्डरव दृष्ट्वा के भषन्तः समीपम् आगतवन्तः?
- चण्डरवः भीत्या धावन् किम् प्रविष्टवान्?
- चण्डरवः कुत्र पतितवान्?

10. द्वौ शब्दौ संपूर्णं लिखत ।

2 x 6 = 12

- जलमुक्
- राजन्
- तद् (पुं)
- किम् (स्त्री)

11. त्रीणि नामनिर्देशपूर्वकं सन्धत्त ।

3 x 2 = 6

- विद्या + आलयः
- गण + ईशः
- मम + एव
- देवी + आज्ञा
- पौ + अकः
- वृक्षः + फलति

12. द्वौ नामनिर्देशपूर्वकं विघटयत ।

2 x 2 = 4

- रामानुजः
- सदैव
- दिग्गजः
- तन्मात्रम्

13. त्रयाणां नामनिर्देशपूर्वकं विग्रह वाक्यानि लिखत ।

3 x 2 = 6

- रामकृष्णौ
- चोरभयम्
- अधर्मः
- नीलोत्पलम्
- प्रत्यहम्
- चक्रपाणिः

14. अनुवदत ।

5 x 1 = 5

- a) अम्ब मह्यं मा कुपः ।
- b) अहं ते सर्वं भैक्ष्यं गृह्णामि ।
- c) मूषिकः बिडालेन व्यापादितः ।
- d) रजकः गर्दभं ताडयामास ।
- e) विद्या ददाति विनयम् ।

15. अधोनिर्दिष्टेषु समुचित समाधान पदं लिखत ।

5 x 1 = 5

- a) उदाहरणवस्तुषु अग्रणीः कः?
अ) गौतमः आ) अङ्गिरसः इ) कालिदासः
- b) पञ्चमवेदः कः?
अ) रामायणम् आ) भागवतम् इ) भारतम्
- c) देवभिषजौ कौ?
अ) रामकृष्णौ आ) अश्विनौ इ) कृष्णार्जुनौ
- d) रजकस्य नाम किम्?
अ) कर्पूरपटकः आ) कर्पूरतिलकः इ) कर्पूरपादः
- e) कर्णस्य रथसारथिः कः?
अ) शल्यः आ) कृष्णः इ) मातलिः

16. समुचितपदेन संयोजयत ।

5 x 1 = 5

- a) महर्षिदौत्यम् 1) वेदव्यासः
- b) पन्नाधारी 2) नारायणपण्डितः
- c) गुरुभक्तिः 3) भासमहाकविः
- d) गर्दभकथा 4) कालिदासः
- e) कर्णभारम् 5) ओगेटि परीक्षितशर्मा